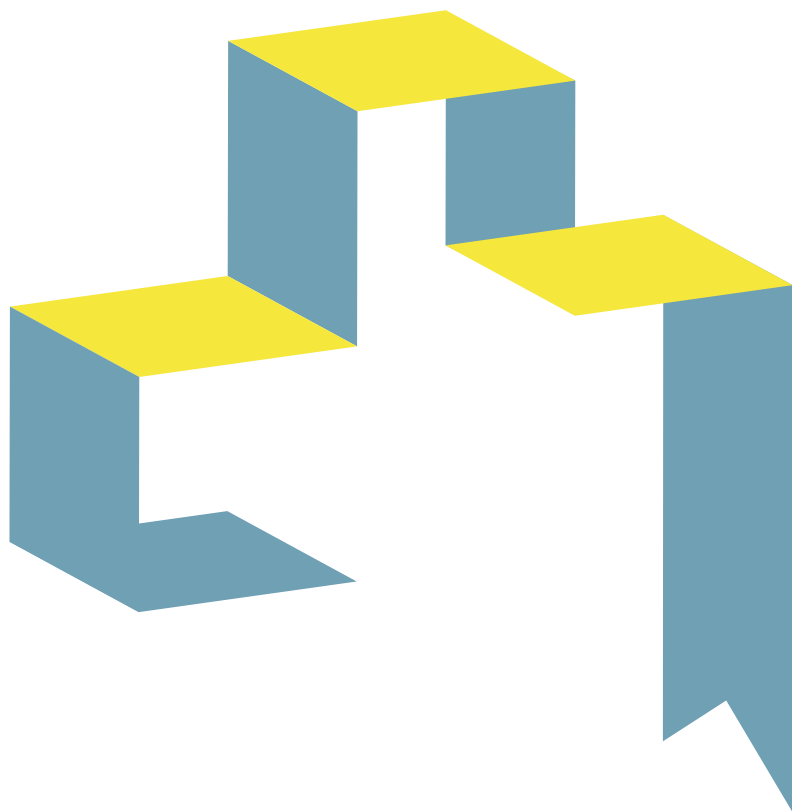

JURYRAPPORT 2016

De jurering van de vierde editie van de Hedy d'Anconaprijs leverde een opvallende winnaar op. Uit de 52 inzendingen werden zeven projecten genomineerd waaruit uiteindelijk een kleinschalig initiatief de jury het meeste overtuigde en tot winnaar werd uitgeroepen: Xenia, een hospice en logeeradres voor jongeren in het hart van de Leidse binnenstad. Hieronder een weergave van het jureringsproces.

De jury kwam op 2 november 2015 voor het eerst samen. Voorzitter van de jury is architect Reimar von Meding. Andere juryleden zijn Ernst van der Hoeven, kunstenaar, landschapsarchitect en uitgever; Machteld Huber, voormalig huisarts en initiatiefnemer van Institute for Positive Health; Pieter Duif, Pieter Duif Verhoeven, Hoofd Vastgoed & Huisvesting, UMC Utrecht.; Rob Hoogma, CEO bij zorgverlener SiZa en Masi Mohammadi, lector Architecture in Health aan de HAN en docent Architectural Urban Design and Engineering aan de TU Eindhoven.

Voorafgaand aan het juryoverleg hebben de juryleden alle inzendingen individueel bestudeerd. Aan het einde van de dag zijn zeven projecten genomineerd. Daarbij werd uitgegaan van de volgende beoordelingscriteria:

Architectonische kwaliteit

- samenhang met de stedelijke en/of landschappelijke context
- architectonische uitwerking van gebouwen en buitenruimtes
- interieur: belevingswaarde en functionaliteit
- duurzaamheid

Samenhang zorgconcept en architectuur

- maatschappelijke kwaliteit zorgconcept
- mate waarin zorgconcept en architectuur elkaar versterken
- mate waarin cliëntgerichtheid van zorgconcept herkenbaar is
- kwaliteit werkomgeving

Organisatie van het proces

- draagvlak voor zorgconcept en huisvesting bij patiënten, medewerkers en bezoekers
- deskundigheid betrokken partners
- deskundigheid betrokken ontwerpers
- kwaliteit van interdisciplinaire samenwerking

De jury merkt op dat het aantal inzendingen is gehalveerd ten opzichte van de vorige edities: van 112 inzendingen in 2010 naar 52 inzendingen in 2016. Omdat zorgprojecten in het algemeen een lange looptijd kennen, lijkt dit nog deels het gevolg te zijn van de economische crisis die in 2008 uitbrak. Ook de bezuinigingen in de zorg zullen hun effect hebben gehad op het aantal bouwprojecten. De jury is van mening dat de kwaliteit van de projecten achterblijft bij de uitdagingen waar de zorgsector voor staat. Wel zijn er uitzonderingen die de jury in positieve zin opvallen. Er is een aantal zeer aansprekende kleinschalige projecten geïnitieerd door bevlogen opdrachtgevers. Ze breken met de risicomijdende aanpak van veel institutionele opdrachtgevers. Keerzijde is dat thematieken zoals duurzaamheid en technologische vernieuwing in deze projecten nog nauwelijks een item zijn.

De jury constateert dat er meer architectonische variatie lijkt te ontstaan in de projecten, waarbij opvalt dat veel nieuwe zorggebouwen een minder institutionele uitstraling hebben. Veel zorginstellingen openen letterlijk hun deuren naar de omgeving en stellen hun terreinen en voorzieningen open voor het publiek. Daar waar gebouwen aansluiting zoeken bij hun omgeving, blijken ze een belangrijke toevoeging te kunnen zijn, zowel in architectonisch als programmatisch opzicht.

In een aantal inzendingen ziet de jury duidelijk de ambitie om de gebruiker centraal te stellen. Dit leidt tot andere ontwerpkeuzes, waarbij niet de zorglogistiek leidend is maar het streven naar een hoogwaardige omgeving voor zorg en verblijf. Tegelijk verandert ook de zorgterminologie: patiënt wordt gast, ziekenhuis wordt gasthuis, revalidatiekliniek wordt hotel. Niet altijd worden deze vernieuwingen tot op het niveau van de plattegronden doorgevoerd zoals de jury graag zou zien. Zo onderscheidt een aantal inzendingen zich door hoge architectonische kwaliteit met een sterke detaillering en materialisering terwijl het zorgconcept en de ruimtelijke vertaling niet vernieuwd zijn. In die gevallen overheerst bij de jury het gevoel van 'oude wijn in nieuwe zakken' waarbij de efficiëntie en logistiek van de zorginstelling nog altijd boven de ruimtelijke kwaliteit gaan die het verblijf en de zorg voor bezoekers en bewoners kan verbeteren.

Uit het brede scala aan projecten diende zich niet een ontegenzeggelijke winnaar aan, maar ontstond wel een beeld van de ontwikkeling en vernieuwing die in de volle breedte van de zorg gaande zijn. De variatie binnen het totale aanbod van inzendingen en binnen de nominaties lijkt kenmerkend voor de reikwijdte van uitdagingen waar de zorg zich momenteel voor gesteld ziet.

Nominaties

Alle juryleden kozen op individuele basis een aantal projecten die ze aan de jury wilden voorleggen. Deze eerste selectie van 19 projecten werd na twee stemronden teruggebracht tot een shortlist van negen. Daaruit zijn de volgende zeven projecten genomineerd:

- **Reinier de Graaf Gasthuis, Delft**
- **Oranje Huis, Amsterdam**
- **Xenia, Leiden**
- **Laurens Intermezzo Zuid, Rotterdam**
- **Kulturhus Litserborg, Den Dungen**
- **Agrarisch Zorgproject Noorderhoeve, Bergen**
- **Project Chemotherapie Buiten, Hilversum**

De jury bezocht de zeven genomineerde projecten op 10 en 25 februari 2016. Opdrachtgever, zorgpersoneel, architect en gebruikers waren daarbij aanwezig voor een toelichting en rondleiding.

Xenia, Leiden

De jury vindt Xenia een geslaagd voorbeeld van een kleinschalig initiatief dat vernieuwing in de zorg heeft weten te realiseren. Een verpleegkundige constateerde een hiaat in de zorg en nam het initiatief voor een hospice gericht op de doelgroep van jongeren tussen 16 en 35 jaar. De functie van terminale zorg wordt hier gecombineerd met die van overbruggingszorg en respijtzorg voor dezelfde doelgroep.

De jury is enthousiast over de manier waarop de specifieke wensen en noden van jonge mensen centraal hebben gestaan tijdens de ontwikkeling van het gebouw. Xenia is in alles een plek voor jonge mensen. Met veel liefde en aandacht voor detail zijn de architecten en interieurontwerpers erin geslaagd om hier een frisse, huiselijke omgeving te creëren voor een bijzondere doelgroep. Het integreren van kunst in de gemeenschappelijke ruimtes is een mooie toevoeging.

De situering in het centrum van Leiden ziet de jury als een schot in de roos. Xenia bevindt zich op een binnenstedelijke locatie waar van oudsher veel studenten en jongeren wonen. Het gebouw heeft een veronachtzaamde buitenruimte in het centrum van Leiden nieuw leven ingeblazen. Ook belangrijk is het opdrachtgeverschap. Dit project kwam tot stand in samenwerking met de Leidse corporatie DUWO die zich richt op

jongerenhuisvesting en zich vanuit die achtergrond thuis voelt bij de doelstelling van Xenia. Ook de bemensing van het hospice/logeeradres heeft een jong karakter. Er wordt bewust gewerkt met jonge verpleegkundigen en jonge vrijwilligers waaronder veel studenten die bijvoorbeeld via facebook worden geworven. Het interieur is ontworpen door jonge interieurarchitecten die de wensen en ideeën van de doelgroep als leidraad hebben genomen. Xenia biedt met dit alles een vriendelijk en intiem onderkomen dat jonge bewoners met ernstige aandoeningen een plek biedt middenin de samenleving.

Kulturhus Litsersborg, Den Dungen

Het Kulturhus Litsersborg is opgezet naar het Scandinavische model van een multifunctioneel gemeenschapsgebouw dat in gezamenlijkheid wordt beheerd, geprogrammeerd en onderhouden. Ontmoeten, delen en samenwerken leidt hier tot een meerwaarde voor de hele gemeenschap. De jury is erg enthousiast over deze opzet. Hier is geen sprake van een zorggebouw, maar van zorgfuncties die opgaan in een gemeenschapshuis. Er spreekt een grote vanzelfsprekendheid uit de combinatie van publieke voorzieningen en zorgfuncties die in een succesvolle samenwerking van verschillende partijen op deze locatie is gerealiseerd. De jury ziet in dit project een sterk antwoord op enerzijds de vergrijzing als algemeen fenomeen in de samenleving en anderzijds het verdwijnen van maatschappelijke functies in kleinere kernen als Den Dungen.

Kulturhus Litsersborg is gerealiseerd op de locatie van een voormalig verzorgingstehuis dat niet meer voldeed aan de eisen van de tijd. De jury heeft grote waardering voor de stedenbouwkundige inpassing van dit project. Het zicht op de kerk is hersteld en er is een nieuw, driehoekig plein gecreëerd dat een hoogwaardige publieke ruimte biedt met plek voor de weekmarkt en allerhande festiviteiten. In samenhang met de Litsersborg is hier een nieuw sociaal hart voor Den Dungen tot stand gebracht.

Het Kulturhus Litsersborg biedt ruimte aan een rijkdom van voorzieningen waaronder een café-restaurant, een bibliotheek en een reeks multifunctionele zalen die ruimte bieden aan verschillende verenigingen, hobbyclubs en initiatieven als de voedselbank. Daarnaast zijn er kantoorruimten, vergaderfaciliteiten, een kapel en ruimtes voor dagbesteding. Op de verdiepingen liggen veertig appartementen voor ouderen met een latente zorgvraag. Aan de achterzijde bevinden zich vier groepswoningen voor dementerende ouderen in een beschermde, afgesloten omgeving.

De jury is enthousiast over de synergie tussen de verschillende voorzieningen in het Kulturhus. Ouderen die in de appartementen wonen of gebruik maken van de dagbesteding hebben gemakkelijk toegang tot voorzieningen als de bibliotheek of het café waar ook gebiljart kan worden. De combinatie van functies ondersteunt de sociale cohesie en veiligheid en maakt vrijwilligerswerk of simpelweg een oogje in het zeil houden, gemakkelijk.

Over de architectuur van het project is de jury verdeeld. Er is veel waardering voor het zorgvuldige ontwerp dat in vormgeving en de materialisatie van verschillende typen baksteen, kwaliteit uitstraalt. Hierin ziet de jury een waardevolle hedendaagse variatie op de architectuurstroming van De Bossche School, die ook goed past bij een project in deze regio. Anderzijds wordt de architectuur ook als wat somber ervaren, met name in de kleurstelling. Daarnaast is de jury enigszins kritisch over de conventionele opzet van de woongroepen. Hier is geen vernieuwing gerealiseerd en ontbreekt het optimistische gemeenschapsgevoel dat de rest van het project kenmerkt. De Belevingstuin die dementerende ouderen kan ondersteunen bij het ophalen van herinneringen uit vroeger tijden, was ten tijde van het bezoek nog niet klaar. De jury moedigt initiatiefnemers en de lokale gemeenschap aan om deze met de vereende krachten die zo kenmerkend zijn voor dit project, tot een succes te maken.

Agrarisch Zorgproject Noorderhoeve, Bergen

De inzending is een nieuwe locatie van Noorderhoeve, een agrarisch leer-werkbedrijf met woonplekken in het Noord-Hollandse Schoorl. De Noorderhoeve werkt vanuit de antroposofie. Dit manifesteert zich in de landbouw met een biologisch-dynamische aanpak.

De jury is onder de indruk van de gezamenlijke inspanning van alle betrokkenen. De architect is erin geslaagd te navigeren in een niet-alledaagse opdracht situatie. De opdrachtgever startte hier niet met een strikt programma van eisen maar met een open vraag die in samenwerking met de architect nader is ingevuld. Dit getuigt van vertrouwen in de kracht van het ontwerp en de bijdrage die de zorgprofessionals daaraan op eigen wijze kunnen leveren.

De jury is enthousiast over de manier waarop het nieuwe complex bijdraagt aan de beleving van de plek. De intuïtieve plaatsing van de bouwvolumes in het landschap en de gekozen kapvorm vindt zij overtuigend. De jury vindt het verfrissend dat de antroposofische grondslag niet dwingend aanwezig is in de vorm van de stijlkenmerken die normaal met

antroposofisch bouwen worden geassocieerd. De Noorderhoeve heeft een licht, open en neutraal karakter, zowel in ruimtelijkheid als in de materialisering waarin licht hout het beeld bepaalt. Wat betreft duurzaamheid zijn nog wel wat kansen blijven liggen, is de indruk van de jury. Interessant is wel dat een subsidie voor waterberging is aangewend om omliggend land aan te kopen en in te zetten voor natuurontwikkeling.

Veel waardering heeft de jury voor het zakelijk realisme bij de organisatie van de Noorderhoeve. Dit uit zich onder andere in de beslissing om nog tijdens de ontwikkeling het aantal bewonersplaatsen op de nieuwe locatie terug te brengen van twaalf naar acht. Hier worden de gevolgen gevoeld van bezuinigingen in de zorg waardoor subsidies, bijvoorbeeld voor dagbesteding voor mensen met een beperking, wegvallen. Veel aandacht gaat uit naar de verdere ontwikkeling van het business-model van de boerderij. Daarbij wordt nu ingezet op educatieve activiteiten die, naar verwachting van de jury, naadloos kunnen integreren in het geheel en nieuwe inkomsten kunnen genereren.

Laurens Intermezzo Zuid, Rotterdam

Laurens Intermezzo Zuid is een instelling voor geriatrische revalidatie, gesitueerd in de stedelijke omgeving van het Rotterdamse Ikazia Ziekenhuis en winkelcentrum Zuidplein. Ze biedt een luxueuze, volledig op revalidatie ingerichte omgeving met als doel ouderen zo snel mogelijk weer hun zelfstandige leven te laten oppakken. Het achterliggende concept is dat van een hotel waar mensen met een zorgvraag gedurende enige tijd op comfortabele wijze kunnen verblijven.

De jury constateert dat het hotelconcept, dat op zichzelf niet nieuw is in de revalidatiezorg, hier passend en consequent is uitgewerkt. In Laurens Intermezzo Zuid wordt de patiënt echt als gast ontvangen in een comfortabele, mooie omgeving waarin de typische institutionele sfeer ontbreekt. Er is een grand café waar á la carte kan worden gegeten en de verdiepingen liggen aan een ruim en licht atrium met gelegenheid tot sociale interactie.

De jury spreekt grote waardering uit voor de manier waarop het revalidatieproces in Laurens Intermezzo Zuid zijn vorm krijgt. Alles is hier gericht op gezondheid, comfort en sociale contacten. Bovendien wordt er gewerkt met persoonlijke revalidatie-doelen die in samenspraak met elke gast individueel worden bepaald. Als het voor iemand belangrijk is om weer met de hond te kunnen wandelen dan wordt specifiek aan dat doel gewerkt, als een iemand zijn kleinkind weer uit de box wil kunnen

tillen dan is de revalidatie daarop gericht. Dit is zorg op maat waarvan een sterke stimulans uitgaat.

Over de binnenruimtes is de jury overwegend positief. De representatieve ruimtes zijn zorgvuldig ontworpen en gematerialiseerd. Er is gebruik gemaakt van natuurlijke materialen en ook zijn planten op verschillende plaatsen geïntegreerd. Tegenover deze hoge kwaliteit staat dat de behandelruimtes en groepsruimtes vrij anoniem zijn vormgegeven. De jury vindt dit een gemiste kans, dit zijn immers de ruimtes die een belangrijke rol spelen bij het herstel van de gasten.

De daktuin kon pas later in het ontwikkelingsproces worden ingepast. De jury constateert dat deze in de ruimtelijke organisatie een ondergeschikte positie heeft gekregen. De verbinding tussen atrium en daktuin is niet optimaal zodat beide ruimtes elkaar niet versterken. Ook zijn er geen collectieve ruimtes aan de daktuin gelegen. Hoewel de jury waardering heeft voor het realiseren van een daktuin, had zij graag gezien dat deze beter was aangesloten op de rest van het gebouw.

De jury is enthousiast over de stedelijke context van het gebouw. Vanuit de eetzaal en hun kamers hebben bewoners uitzicht op winkelstraatjes en voorzieningen in de omgeving. In dit licht vindt de jury het jammer dat het gebouw zich niet uitgesproken manifesteert in de publieke ruimte. Interactie met de omgeving blijft uit, onder meer omdat het Grand Café en het restaurant niet publiek toegankelijk zijn. Tevens is het voorziene voorplein nog niet ingericht als kwalitatieve publieke ruimte.

Project Chemotherapie Buiten, Hilversum

Aan de basis van de Chemotuin ligt een eenvoudig idee: mensen met kanker de mogelijkheid bieden om chemotherapie in de buitenlucht te ontvangen. De jury is onder de indruk van de combinatie van kracht en eenvoud van de Chemotuin. Een relatief kleine ingreep heeft hier een groot effect op het denken over ziekenhuiszorg door de werelden binnen en buiten het ziekenhuis met elkaar te verbinden.

De initiatiefnemer is een oncoloog die vanuit zijn eigen praktijkervaring op het idee kwam om chemotherapie buiten aan te bieden. De jury is onder de indruk van het initiatief en doorzettingsvermogen van de arts die met een niet aflatend enthousiasme heeft gewerkt aan de realisatie van dit plan. In collega's en patiënten vond hij belangrijke medestanders. Patiënten werden bovendien actief betrokken om optimaal tegemoet te kunnen komen aan hun wensen en ideeën. Op die manier is de gebruiker

in dit project echt centraal komen te staan.

De Chemotuïnw kwam tot stand in een snel ontwikkelproces waarin alle betrokken expertise – architectonisch ontwerp, landschapsontwerp en wetenschappelijk onderzoek – complementair zijn geweest. Het resultaat is een bescheiden en intiem houten buitenpaviljoen dat via een overdekt plankier verbonden is met het ziekenhuisgebouw. De jury heeft veel waardering voor de zorgvuldige plaatsing in de buitenruimte die inspeelt op de reeds aanwezige natuurlijke elementen. Zo voert het houten pad tussen twee grote bomen door die daarmee een natuurlijke poort vormen. De verblijfsruimte is een houten terras waarin meubilair is opgenomen dat speciaal voor dit project door de architect werd ontworpen. Doordat de zitplaatsen zich bevinden op een rondlopend vloeroppervlak wordt het uitzicht maximaal benut terwijl ook enige privacy gewaarborgd is. Aan de rugzijde is een tuin aangelegd met geurende bloemen en kruiden waar vlin- ders op afkomen, aan de voorzijde is uitzicht op het gazon met bijzondere, bloeiende beplanting van onder meer rododendrons en een toverhazelaar, en uitzicht op het achtergelegen bos. Het personeel is inmiddels ingespeeld op werkzaamheden die zich niet alleen binnen maar ook in de buitenruimte afspelen. Veel mensen maken gebruik van de gelegenheid om buiten te zitten, zelfs bij koud weer.

De jury maakt bij haar positieve beoordeling wel de kanttekening dat de verbinding tussen ziekenhuis en paviljoen meer aandacht verdient. In de huidige situatie is er op geen enkele manier sprake van integratie tussen het interieur van het ziekenhuis en het paviljoen van de Chemotuïnw. De overgang tussen binnen en buiten is een harde knip. Dit gegeven moet echter ook worden gezien tegen de achtergrond van de nieuwbouwplannen van het ziekenhuis. Dat de financiering van de Chemotuïnw voor een groot deel afkomstig is van particuliere giften van patiënten en ex- patiënten en een sponsorwielervedstrijd die door een ex-patiënt is georganiseerd, vormt een welsprekend bewijs voor het bestaansrecht van dit paviljoen, maar laat ook zien dat het lastig is om een dergelijk initiatief uit reguliere bronnen te financieren.

Oranje Huis, Amsterdam

Het Oranje Huis is een blijfhuis (voorheen bekend als blij van m'n lijf-huis) gelegen op het Hallenterrein in Stadsdeel West in de binnenstad van Amsterdam. Het biedt cliënten de privacy van een eigen wooneenheid, gescheiden van de ruimtes waar hulpverlening plaatsvindt. Met advies,

hulpverlening en crisisopvang onder één dak, wordt het hier mogelijk om laagdrempelige, directe hulp op maat te bieden aan het hele gezin.

De jury is onder de indruk van het feit dat het Oranjehuis zo'n goede locatie in Amsterdam heeft weten te bemachtigen. Daarmee wordt vol- daan aan de doelstelling om het Blijf-van-mijn-lijfhuis zichtbaar te maken en te verbinden aan de stedelijke context. De bewoners en hun kinderen hebben daarmee een goede plek gekregen in de samenleving.

De jury heeft echter wel reserves bij de uitwerking van het gebouw. Er zijn weinig gemeenschappelijke ruimtes en het interieur is opvallend sober in afwerking en inrichting. Een ander voorbeeld is het stramien van de ondergelegen parkeergarage die een beperkende factor vormde voor de vormgeving van de boven gelegen gebouwen. Daarnaast bestond vanuit corporatie De Alliantie de voorwaarde dat het gebouw na afloop van het tienjarig huurcontract met de Blijf Groep, dienst moest kunnen doen als regulier woongebouw. Dit bracht een dubbel programma van eisen met zich mee dat in het ontwerp niet goed kon worden opgelost. Het proces kent twee architecten: de architect die jarenlang in samen- werking met de Blijf Groep onderzoek heeft verricht naar de wensen en noden van deze groep en die een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan het verkrijgen van deze locatie, en de architect die in opdracht van de corporatie het gebouw in samenhang met de omliggende reguliere appar- tementengebouwen heeft ontworpen. De jury heeft de indruk dat ideeën en opvattingen van de organisatie daardoor niet optimaal tot hun recht komen in de architectonische vertaling.

Reinier de Graaf Gasthuis, Delft

De jury waardeert de ambitie van het nieuwe Reinier de Graaf Gasthuis om vanuit de beleving van bezoekers en patiënten een compact en licht ziekenhuis tot stand te brengen. Het zigzaggende bouwvolume is een variatie op de kamstructuur, die traditioneel vaak in de ziekenhuis- architectuur wordt ingezet. De brede gang die als een relatief korte, centrale as de meanderende bouwvolumes verbindt, biedt goed overzicht en oriëntatie. Dat de afdelingen geen doodlopende gangen hebben, beschouwt de jury als onderscheidend.

De jury is kritisch over de kwaliteit van het interieur. De middelen die daarbij worden ingezet om de maatschappelijke band tussen ziekenhuis en stad te versterken vindt de jury weinig overtuigend.

Bijzonder onder de indruk is de jury van het Pharmafilter.

Deze baanbrekende technologie is de afgelopen jaren op initiatief van het Reinier de Graaf Gasthuis ontwikkeld om het werk van verpleegkundigen op de afdelingen prettiger en gemakkelijker te maken, de hygiëne binnen het ziekenhuis te vergroten, kosten te besparen en belangrijke winst te behalen op het gebied van duurzaamheid. De basis van het Pharmafilter is dat po's en urinalen met inhoud samen met ziekenhuisafval en overgebleven voedsel op de locatie van het ziekenhuis zelf via een ingenieus zuiveringssysteem worden verwerkt tot schoon water. De jury ziet het Pharmafilter als een opzienbarende technologische innovatie die in de gehele zorgsector van nut zal zijn. Dit blijkt ook uit de belangstelling van verschillende ziekenhuizen in binnen- en buitenland. Ook ruimtelijk wordt met het Pharmafilter veel winst behaald omdat er geen aparte ontsluiting voor afvalverwerking in het gebouw geïntegreerd hoefde te worden. Daarmee leverde het Pharmafilter een substantiële bijdrage aan de compactheid en openheid van het Reinier de Graaf Gasthuis.

Winnaar

De jury hecht veel waarde aan de manier waarop architectuur als middel wordt aangewend om vernieuwingen in de zorg aan te jagen. De jury van de Hedy d'Anconaprijs 2016 kiest een winnaar die laat zien dat visie, empathie en initiatief belangrijk zijn voor de zorg en dat zorgprofessionals en ervaringsdeskundigen een cruciale bijdrage kunnen leveren aan kwaliteit en ontwikkeling van de zorg.

Na zorgvuldige beschouwing van de zeven genomineerde projecten, bleven twee projecten over die zorginnovatie en architectonische kwaliteit combineren. Opvallend genoeg zijn het de twee kleinste projecten: Xenia en de Chemotuin. Ze vallen op door een sterke synergie tussen zorgconcept, architectuur en ontwikkelproces en zijn vernieuwend omdat ze voorzieningen bieden die ontwikkeld zijn vanuit de behoefte van de zorgbehovende. Beide projecten zijn ook tot stand gekomen door de visie en het doorzettingsvermogen van één persoon die de juiste expertise om zich heen wist te verzamelen om die visie ook echt te realiseren.

Na intensief overleg is de jury erin geslaagd een winnaar aan te wijzen. Zij spreekt haar bewondering en respect uit voor verpleegkundige Jacqueline Bouts die een schrijnend hiaat in het zorgaanbod constateerde en daarop besloot zelf het initiatief te nemen. Op professionele en tegelijk persoonlijke wijze zet zij zich in voor de bijzondere doelgroep van ernstig

zieke jongeren met een korte levensverwachting. Een vergeten groene ruimte in de binnenstad van Leiden bood daarvoor een passende plek waar levendigheid en rust hand in hand gaan. De omgeving waar veel studenten wonen, het voorzieningenaanbod van de binnenstad, de jonge bemensing van verpleegkundigen en vrijwilligers, en de inrichting van het gebouw ademen in alles de sfeer die past bij de jonge doelgroep. De jury ziet in Xenia een belangrijk en inspirerend voorbeeld van zorgarchitectuur. Het doet haar dan ook groot genoeg Xenia aan te wijzen als winnaar van de Hedy d'Anconaprijs voor excellente zorgarchitectuur 2016.

Samenstelling jury

Reimar von Meding, *voorzitter*

partner en architect KAW

Pieter Duif

Hoofd Vastgoed & Huisvesting UMC Utrecht

Ernst van der Hoeven

oprichter/ontwerper EVDH studio for urban landscape, curator en hoofdredacteur MacGuffin

Rob Hoogma

voorzitter Raad van Bestuur zorgorganisatie SiZa

Machteld Huber

directeur Institute for Positive Health

Masi Mohammadi

lector Architecture in Health aan de HAN, universitair docent TU Eindhoven

Robert-Jan de Kort, *jurysecretaris*